

Forfatter: Knudsen, Jakob

Titel: Udrag fra ANGST

Citation: Knudsen, Jakob: "Martin Luther", i Knudsen, Jakob: *Martin Luther*, 1915, s. 187.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-knudsenj09val-shoot-idm139983000741776/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Martin Luther

var det jo ikke Faderens. Nej, nej, -- han holdt for sine Øren -- han vilde ikke høre sin Faders Stemme nu -- --

Da Martin næste Morgen til Højmessens traadte ind i Klosterkirkens Kor gennem Sakristi-Døren, vidste han, at han kom her første Gang i dette Ærinde; men han fornam det, som om han kom her efter en lang Række tidligere Gange, i den Grad havde han under sin angstfulde Forberedelse i Fantasiaen forud oplevet det hele; -- dette frembragte nu en underlig forvildende Dobbeltthed i hans Bevidsthed, idet han, ved hver Bevægelse, han gjorde, hvert Ord, han sagde, syntes, at det var allerede gjort eller sagt lige i Forvejen; det var, som om hans Handlinger og Ord gik ham allerede færdige imøde, naar han skulde til at frembringe dem. -- Men idet han bevægede sig hen midt for Alteret paa dets nederste Trin, havde han i et Glimt seet ned over Kirkerummet, og Tanken om, at hans Fader maatte sidde der -- for han saae ham i Virkeligheden ikke -- virkede efterhaanden saa stærkt paa ham, saa han, til alt Held, slap ud af hin Dobbeltthed, der let kunde have forvirret ham, -- og han tænkte nu kun paa det farlige Øjeblik, da han med et »Dominus vobiscum« skulde vende sig om mod Menigheden -- og derved virkelig faa sin Fader at see. Dette optog ham i den Grad, saa han næsten uden at tænke ved det, paa rent udvendig Maade, slap igjennem Slutningen af Trinbønnen, ligeledes det mange Gange gjentagne Kyrie eleison og Gloria in excelsis. -- Men idet Præsten skal begynde paa Collecterne, er det, han første Gang vender sig mod Menigheden og siger: »Herven være med Eder!»

Uden i Øjeblikket at blive sig bevidst, hvor urigtigt det var at sige alle de hidtil udtalte Ord ganske tankeløst, stirrede Martin kun ned i Kirken de faa Sekunder, inden han atter maatte vende sig om inod Altret. -- Han saae hellerikke denne Gang sin Fader, men hans Tanker var nu helt ved et Ord, hans Fader engang havde sagt: »Gud er jo ingen Kjæltring« -- -- Var det denne Bevidsthed, der gav hans Fader Ro? -- --

Martin fortsatte med Collecterne -- stadig borte i Tanken om sin Fader, -- Epistelen og Evangeliet blev læst

op, og han skulde nu til at begynde paa Offertoriet. Men umiddelbart før dette, vender Præsten sig atter mod Menigheden og siger: »Dominus vobiscum!»

I dette Øjeblik saae Martin sin Fader.

Han sad dernede, foroverbøjet, med Hænderne støttende mod sine Knæ. Martin saae mere af hans Haar end af hans Ansigt. Haaret var bleven meget stærkt graanet. Han rokkede, vist ligesom utaalmodig, frem og tilbage med Overkroppen. Denne Lille Mand tog lige saa megen Plads i Martins Bevidsthed i dette Øjeblik som alt det andet i Kirken, ja, meget mere, for det andet eksisterede kun halvt for ham. Han kunde sletikke holde Tankerne ved Ordene, han messede, men fortsatte alligevel dermed — han kunde det altsammen søvngjængeragtig sikkert. Imens blev han ved at høre det Ord med sin Faders Stemme: »Gud er jo ingen Kjæltring, — — kunde disse Ord da opveje al den Sikkerhed, som Martin ved sit Munkeliv havde søgt at vinde, gjorde de det overflødig, forkasteligt — — det var jo gudsbespotteligt at tænke — aa, det var jo den ugudeligste Vantro — — —

Han havde fremsagt det Vers af den hellige Skrift, som indleder Offertoriet, han havde bedt Bønnen ved Frembringelsen af Brødet og Vinen, — han havde foretaget Haandtvætningen og atter vendt sig mod Menigheden med Ordene: »Orate fratres!» . . . . Men denne Gang saae han ikke efter sin Fader, han var helt optagen af hine Ord, den Gamle for mange Aar siden havde sagt. — — Han havde bedt de paa Haandtvætningen følgende »stille Bønner» eller Secreter — havde udraabt til Menigheden sit: »Sursum corda!» og var kommen igjennem Præfationen. Nu lagde han Hænderne foldede paa Altret og bøjede sit Hoved dybt og begyndte paa den »stille Messe» — der ender med Ordene for selve den hellige Forvandling. Men da han henimod Slutningen af den stille Messe velsignende udbredte sine Hænder over Vinen og Brødet og udtalte Ordene: »Vi ofre til Dig, Du Levende, Sande, Evige» . . . . vaagnede han pludselig op til fuld Bevidsthed om, hvad han foretog sig — — og blev overfalden af en lammende Rædsel: hvilken Dødssynd, at hans Tanker havde været borte derfra! hvilke Fejl havde han maaskee begaaet! — — det sortnede for hans Øjne, han var ved at falde eller at flygte — — da fornam han den gamle Præceptors Røst